Egy pedagógus naplójából

A háláról

SOKAN AZT gondolhatják, hogy csak szeretet és megértés veszi körül a pedagógust, s az a közmondás, hogy »jótettért jót várj« ha másra nem is, a pedagógusi munkára feltétlen vonatkozik. Különösen akkor hálás a szülő, ha nehezen kezelhető gyereke is eljut a célba. Sajnos, bármennyire szép is a közmondás, az életben néha mást tapasztalunk.

A történetben szereplő szülő gyermeke már megszerezte az érettségit. S hogy mégis kapcsolatba került a régi iskolával, annak oka az volt, hogy gyermeke még iskolás korában az egyik pályázaton könyvjutalmat nyert, de könyv helyett csak az értesítés jutott el címére. A szülő ekkor azt gondolta, hogy a könyvet biztosan az iskolához küldték, mert mikor pályamunkáját beadta a gyermek, akkor még a középiskolába járt. Mi sem lehetett természetesebb számára, mint felvenni a telefonkagylót, és megkeresni az iskolát...

Nem, nem a telefonhívás ellen emelünk kifogást, mert megfelelő módon így is sok mindent el lehet intézni, hanem a hang ellen, melyet a szülő használt. A tanár, aki felvette a kagylót, megdöbbent a szavak hallatára. Nem volt azokban bizony semmi tisztelet. »Miért nem adják ide azt a könyvet, amit a bizottságtól kaptak!« — így kezdődött az első mondat. A többi azután a kioktatás, a fenyegetés és a leckéztetés hangja volt. A tanár pedig csak állt és hallgatott. Azt sem tudta, mit csináljon. Nem hallott ő semmilyen jutalomról és pályázatról. Mit tehetett hát? Elnézést kért, és megígérte, hogy érdeklődik a könyv után. S mivel úgy vélte, hogy ez hosszabb időt vesz igénybe, udvariasan megkérdezte a szülőt, hogy melyik számon hívhatja vissza, hogy az eredményről értesítse.

ÉS EKKOR OLYASMI történt, amin a tanár elcsodálkozott. A szülő ugyanis dühösen így válaszolt:

— A számom megtalálható a telefonkönyvben, keresse meg!

Nem hinném el a szülővel kapcsolatban ezt a történetet, ha magam is nem mentem volna el oda, ahol ez történt, és nem néztem volna meg az osztályozó naplót. Ki is volt az a gyerek, akinek az édesanyja kereste a könyvet — melyet különben két nappal később Budapestről megkapott —, s így beszélt a tanárral?

Hát, ha lát az ember szomorú esetet, ez az volt. Amint az osztályozó naplót kinyitottuk, rögtön szemünkbe tünt, hogy a fegyelmi feljegyzések rovata színültig megtelt. Beírások: »Óra latt a szomszédjába ok nélkül belevágta a tollat!« Tovább: »Óra közben üvölteni kezdett!...« Majd: »A szünetben megütött egy leányt!...« és így tovább. Valóban azt a benyomást keltette bennem, hogy nem is volt teljesen normális a gyerek. Az óra alatti rendetlenkedése, a munka ok nélküli zavarása néha olyan mértékűvé fajult, hogy a tanári munka sikerét veszélyeztette. Valóban »beleizzadt« a tanár a rendcsinálásba miatta, míg befejeződött az óra. Beszélgetés, megróvás mit sem segített.

EZEK UTÁN jogos a kérdés, hogy miért nem tette ki a szürét az iskola. Azért, mert ennek ellenére két tantárgyból átlagon felüli tehetséget látott a fiúban. Bízott abban, hogy idővel leküzdi ezt a szörnyű szertelenségét, s talán kiváló kutató és nagytehetségű ember válik belőle. Ennek érdekében vállalták a nehézséget, a bajt s a többi szülő morajlását, akik már a sok incidens után saját gyermeküket féltették ettől a gyermektől. S hányszor, de hányszor ült ott a szülő az igazgatói szobában. Kért, sőt rimánkodott, hogy a tanári kar tegyen meg a gyerekért mindent, mert ő már tehetetlen, s ha az iskolából kiteszik, sohasem lesz belőle semmi. A tanári kar hallgatott a kérésre, s elkövetett mindent, hogy embert faragjon a fiúból. Nem hátrált meg a munkától, hanem megkísérelte a lehetetlennek látszót. S végül sok-sok nehézség után mégiscsak mutatkozott némi eredmény, s a fiú eljutott az érettségiig. Elég jól vizsgázott, s ahogyan a megírt pályamunkája bizonyította, az egyik tárgyban valóban igen szép reményekre jogosította fel tanárait.

S LÁM, MIT KAPOTT az iskola mindezért? Ezt a mondatot; »A számom megtalálható a telefonkönyvben, keresse meg!« Ez volt a köszönet mindenért. Mondhatja valaki, hogy csak egy szülő volt ilyen, a többségre nem ez a jellemző! Igaz! De az ilyen szülőkből a kevés is sok, mert a pedagógus is ember, s a rosszból, a kellemetlenből a kicsi is sokat nyom a lélek mérlegén. S ha a pedagógus ezt kapja a jótettért cserébe, akkor mit mond a legközelebbi nehéz esetnél? Lehet, hogy erre a történetre gondol, és gondolkozni kezd. Azon tünődik, hogy nem volna-e egyszerűbb sorsára hagyni a dolgot és nem vállalni a munka nehezét. S vajon mi lenne akkor, ha a pedagógus csak annyit tenne, mint amennyit az iskolai Rendtartás előír számára? Bizony, kedves szülők, nagy probléma volna akkor. Ha a pedagógus nem adná bele a munkájába a lelkét és a szívét, vajon lennének-e oly jó felkészültségű és jólnevelt fiatalok, mint amilyen most az ifjúság többsége? Én úgy hiszem, nem! A pedagógus »műszak után« még otthon dolgozatot javít, hogy korszerű anyagot taníthasson, olvas, osztályproblémákon és gyermeksorsokon töpreng stb. Ő is vehetné könnyedében a dolgot, azonban ez a pedagógusnál lelkiismereti kérdés. S biztos, hogy az említett szülő gyermeke sem fejezte volna be az iskolát, ha a pedagógus nem vállalja a »nehéz esetet«. S vajon mi járt volna ezért a munkáért? Az amit kapott? Nem! Hanem a legelemibb dolog: a tisztelet.

IME, EGY ESET a sok közül. Kedves szülők, érdemes elgondolkodni rajta. Az ilyen esetek bizony nem segítik a nevelés ügyét, mert ha a pedagógus elveszíti a szülőkbe vetett hitét, annak a pedagógiai munka vallja a kárát. Ez pedig senkinek sem érdeke. Nem kincset és aranyat — ahogy mondani szokás — vár a pedagógus a munkáért, csupán azt kéri, hogy a legelemibbet, a tiszteletet adják meg neki munkája jutalmaként.

Bánfalvi József

A szüret után hat napon belül be kell jelenteni a bortermést

A Csongrád megyei Pénzügyőri Parancsnokság tájékoztatót adott ki a bortermés bejelentéséről. E szerint a bortermelők kötelesek a szüret (szőlőszedés) befejezését követő hat napon belül a területileg illetékes pénzügyőri szakaszhoz termésbejelentést tenni. A bejelentést az erre a célra szolgáló bejelentőlap nyomtatványon kell elkészíteni és azt vagy személyesen kell a pénzügyőri szakaszhoz benyújtani, vagy postán kell elküldeni. *Bejelentőlap nyomtatványt a községi tanácsok és a pénzügyőri szakaszok az igénylők részére díjtalanul adnak ki.* Ha bejelentőlap bármely okból nem áll rendelkezésre, a bejelentést levélben is meg lehet tenni, a szükséges adatok feltüntetésével. Szóbeli bejelentés nem fogadható el.

Be kell jelenteni az összes készített mustmennyiséget, tehát azt is, amelyet a bejelentés megtétele előtt már értékesítettek vagy szerződés, illetve szabad felvásárlás címén az állami pincegazdaságnak átadtak. A szőlőként értékesített termést nem kell bejelenteni. Törkölyön (héjon) való erjesztés esetében a kádakban elhelyezett szőlőcefre mennyiségét kell jelenteni. Ugyancsak be kell jelenteni a készített törkölybort, továbbá a bejelentés idejében készletben levő óbort.

A bejelentőlapon fel kell tüntetni a bor (must) tárolási helyét is. A tárolóhely változását 24 órával előbb a pénzügyőri szakaszon be kell jelenteni.

Ha a szüret több részletben történik, a részszüretek eredményét hat napon belül be kell jelenteni.

A termésbejelentés elküldése után előállított vagy vásárolt italmennyiségeket a készletgyarapodást követő 6 napon belül be kell jelenteni.

Ha mustot vagy bort nem a termőterületen tárolják, a termésbejelentést mind a termelőhelyre, mind a tárolóhelyre illetékes pénzügyőri szakaszhoz meg kell tenni.

Bejelentési kötelezettség terheli azt a természetes vagy jogi személyt is, aki nem minősül bortermelőnek, de megszerzett szőlőből, gyümölcsből mustot, bort állít elő.

Az a bortermelő, aki termésbejelentési kötelezettségét nem teljesíti, adókedvezményben nem részesülhet. El kell vonni az adókedvezményt attól a termelőtől, aki az adózás alól adóköteles italt bármilyen módon elvon, vagy azt megkísérli. Az előbbi esetekben pénzügyi szabálysértési eljárás során pénzbírság kiszabásának is helye van. Ugyancsak pénzbírsággal kell sújtani azt a termelőt, aki nem az összes termékét jelentette be.

A termelőszövetkezetek a tagjaik részére kedvezményesen kiosztott borok után literenként 40 fillér, a többi termelő a háztartásában kedvezményesen elfogyasztható bormennyiség után nyolcvan fillér borforgalmi adót köteles fizetni. A kedvezményesen kioszthető, illetve elfogyasztható bor mennyisége a korábbi évekhez képest nem változott.

Mustot vagy újbort óborral összekeverni, továbbá óbort törkölyre felöntéssel kezelni csak a pénzügyőrséghez való előzetes bejelentés és ellenőrzés mellett szabad.

A pénzügyőrség a termelők borkészletét ellenőrzi. A termelő köteles mind a készletfelvételkor, mind a későbbi elszámolások alkalmával összes készletét előmutatni. A készletfelvétel megállapításai ellen a helyszínen előadható vagy 24 órán belül a pénzügyőri szakaszhoz írásban benyújtható panasznak van helye.

A termésbejelentési kötelezettség fennáll a szőlőn kívül egyéb gyümölcsből erjesztés útján előállított gyümölcsborokra is.

Részletes felvilágosításokat a pénzügyőri szakaszok adnak az érdeklődőknek.

Rádióműsor

Csütörtök

KOSSUTH-RADIO

4,26 Rákóczi-induló 4,30 Hírek. 4,40 Vidáman, frissen. Közben: 5,00 Falurádió. 5,30 Hírek. 6,35 Néhány perc tudomány. 6,59 Időjelzés. 7,00 Hírek. 7,10 Uj könyvek. 7,30 Műsornaptár. 7,59 Időjelzés. 8,00 Műsorismertetés. 8,10 Édes anyanyelvünk. 8,15 Operettrészletek. 9,05 Őszi fák. Versek. 9,15 Händel: Három concerto grosso. 10,00 Hírek. 10 óra 10 Munkásakadémia. 10,35 Mezei csokor. 10,55 Napirenden. 11,00 Lidocska, a varjú. Mesejáték. 11,40 Baráti országok gyermekei énekelnek. 12,00 Déli harangszó. 12,15 Tánczene. 13,00 Előérzet. Regényismertetés. 13,20 Egy falu — egy nóta. 13,50 A kölcsönös elszámolás és a kliring-központ. 14,00 Operarészletek. 14,40 A búzaszem regénye. 15,00 Hírek, közlemények. 15,08 Időjárásjelentés. 15,10 A Gyermekrádió énekszakköre. 15 óra 30 Keveháza. Elbeszélő költemény. 15,50 Bukarest kedvencei. 16,20 Goethe verseiből. 16,25 Vladimir Borowitz Chopin-műveket zongorázik. 16,55 Műsorismertetés. 17,00 Hírek. 17,10 Moszkvai tudósítónk jegyzete. 17,20 Operettdalok. 17,45 Lányok, asszonyok. 18,00 Népdalest. 18,40 Ifjú figyelő. 19,00 Előadóművészek aranykönyve. 19,54 Jó éjszakát, gyerekek! 20,00 Esti krónika. 20,25 Tánczene. 21,05 Fekete-fehér történelem. 21,45 Kodály: A magyar népzene. 22,00 Hírek. 22,15 Zenekari hangverseny. 23,15 Könnyűzene. 24,00 Hírek. 0,10 Éji zene.

PETŐFI-RÁDIÓ

5,50 Hírek. 6,00 Reggeli zene. 6,35 Műsornaptár. 6,30 Torna. 8,00—8,10 Hírek. 14,00 Időjárás- és vízállásjelentés. 14,15 Műsorismertetés. 14,20 Népek zenéje. 15,10 Púder. Elbeszélés. 15,30 Barokk fúvószene. 15,50 A külföldi sajtó hasábjairól. 16,00 Hírek. 16,05 Énekkari számok. 16 óra 28 Táncdalok. 16,45 Ezer szó franciául. 16,55 Kamarazene. 17,30 A gyilkos anya. Jelenet. 17,45 Tánczene. 18,00 Hírek. 18,05 Műsorismertetés. 18 óra 10 Több mint magánügy. 18,40 Fúvószene. 19,00 Hírek. 19 05 Hangversenyfantázia. 19,50 Childe Harold búcsúja. Vers. 19,55 Heti hangversenykalauz. 20,45 Gyermeknevelés. 21,00 Hírek. 21,05 Előszóval — muzsikával. 23,00 Hírek.

Televiziómműsor

17,25 Kicsinyek műsora. 17,55 Beszélgessünk oroszul! 18,15 75 éves a „Töri..." 18,45 A jövő hét műsora. 18,50 Telesport. 19 óra 15 TV-Híradó. 19,30 Budapesti Zenei Hetek, 1962. 20,40 Szülők, nevelők négyszemközt. 21,00 Orgonásnegyed. Magyarul beszélő francia film. 22,35 Hírek.

Megkezdődött a nyolcadik geofizikai szimpózium

Szerdán reggel a Technika Házában megkezdődött a magyar geofizikusok hagyományos nagy évi seregszemléje, a sorrendben immár nyolcadik szimpózium. E tudományos tanácskozás elé az idén azt a célt tűzték ki, hogy a tudományág művelői és a gyakorlati szakemberek is minél szélesebb körben ismerhessék meg a legújabb geofizikai módszereket.

A kétnapos szimpóziumon, amelyet a Magyar Geofizikusok Egyesülete rendezett, mintegy 140 magyar és 26 külföldi — szovjet, német, bolgár, román és olasz — szakember vesz részt. (MTI)

GERENCSÉR MIKLÓS:

VADGALAMBOK

Kisregény

(8)

8.

Örökletes áhitattal, tömjénszagú babonáktól kábultan görnyedtek imára a parasztok. Istenre gondoltak, akit sehogy nem tudtak elképzelni. Félénk fogalmaikban fényes arcú szentek lépdeltek a mennyei dombokon, amelyek a falu környékéhez hasonlítottak leginkább, csak sokkal gyönyörűbbek voltak annál.

Dani a pici templom hátuljában állt meg, a kórus erkély alatt, mindjárt az ón szenteltvíztartónál. Nem volt senki a közelében. Valami bűntudat féle érzés próbált rátelepedni erőszakosan, meglegyintette a kételkedés, hogy hátha mégis vétkezett, de föléledt benne az örökké résenlevő pogányság is. Önérzete dacosan védelmezte új hitét, amely szentségek nélkül tartja meg ezentúl embernek. Istennel nem mer vitába szállni, csak arra kérte, hogy értse meg, fogja pártját, hiszen éppen most lelte meg azt az utat, amelyiken büntetlenül haladhat.

Ilyképpen imádkozott a befogadottak háta mögött. Ökleit összefogva lógatta ölén, kalapját a hüvelykujjával szorította csuklójához. Ünnepélyes arcát a templom belsejére emelte. A szűk hajóban csak egyetlen padsor fért el, amelynek szabályos négyszögét megtöltötte a feketeruhás hívősereg. A legelső pad balszélén idős Kustán Dániel ült, ősz feje nyakasan ágaskodott elő a szürke szőrmegallérból. Mellette kókadozott keskenyvállú, aprófejű felesége. A padsor két oldalán eladólányok és gyerekek álltak, a színes ablakok közül baklóktól súlyos Mária-zászlók lógtak föléjük. A nagy orrú pap sejtelmesen imbolygott arannyal átszőtt miseruhájában a frigyszekrény előtt, révült arccal sóhajtotta el a latin szavakat, amelyekre álmatagon énekelt vissza a kántor.

Miközben folyt ez a beszélgetés a szentek nyelvén, Dani anyja félénken hátrapillantott. Szomorú arcáról leolvashatta a fiú könyörgését, hogy térjen vissza isten kegyelmére.

Az öreg Kustán feddőn az asszonyhoz horzsolta könyökét, mire az engedelmesen visszafordította tekintetét az oltárra.

Dani a szülőket figyelte fájdalmas ellenkezéssel és csak most vette észre, hogy a pap a szószékre lépett.

— Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus! — rebegte a plébános és nagy orrát a fehér boltozatú mennyezet felé tartotta.

Mintha a sírok mélyéről feleltek volna a köszöntésére, borzongó fohásszal mormolta a hívősereg:

— Mindörökké ámen...

Kustán Dániel, a falu legtöbbre tartott embere, harmincnégy hold tulajdonosa és a presbitérium elnöke, volt bíró és kisgazdapárti politizáló, komoly figyelemmel tekintett föl az angyalfejek közt magasodó papra. Penészes bajusza alatt szigorúan zárta össze száját, de a nézése kegyes volt, mintha férfias igazságszeretetéről akarta volna meggyőzni a gyülekezetet. Tudta, hogy szívbéli jó barátja, a plébános ezúttal az ő kedvéért fog prédikálni. Nem gondolta komolyan a kitagadást, csupán feddő leckének szánta, hadd érezze meg a fiú, hogy milyen könnyen kicsöppenhet a szülői gondviselésből, ha nem hajt fejet kötelező szelídséggel. Kérte plébános barátját, dorgálná meg a fiút a szószékről, de úgy, hogy más ne sokat értsen belőle.

A pap hol imára tette össze a kezét, hol meg úgy tárta szét a tenyerét, mintha nézte vona, hogy nem csöpög-e az eső. Ilyenkor a tekintetét is az ég felé fordította. Amikor pedig kövér dereka elfáradt a hajlongásban, rátenyerelt a szószék kávájára, így szavalta a mondókáját:

— ... mert mint ahogy szent Lukács evangélium is idézi Krisztus Urunk példabeszédét, a tékozló fiúról, nagy a hatalma és nagy a jósága az apai léleknek. Zord időket támasztott a sátán, hitetlenségre csábítja a hívőket, apa ellen fordítja a fiát, keresztény ellen a keresztényt. Aki nem állhatatos a krisztusi hitben, aki tékozló módon lemond a mennyei szeretetről és bűnös ösztöneire hallgatva megtagadja az anyaszentegyház tanításait, zsoldosnak szegődik a sátán mellé, barátainak fogadja a hitetlenséget, az kivettetik a jámborak családjából. Isten sajnálattal tekint az ilyen kárhozókra, lelkűket visszavárja a menny kertjeibe és visszavárják őket a szülők is, akik szívesen bocsátanak meg, ha a hitét tékozló gyermek bűnbánóan visszatér, csömört kapva istennek fájó bűneitől... Ha akad ilyen tévelygő, itt az isten hajlékában, szálljon magába és rebegje el gondolatban az evangélium szavait: »Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened és nem vagyok immár méltó arra, hogy te fiadnak hivattassam...«

Amíg szent Lukácsot idézte a nagy orrú, széles fejű plébános, parancsolóan nézett le Danira a szószék magasából.

A legény belemártotta ujját az ón szenteltvíztartóba, meghintette magát, térdet hajtott és távozott. Gyengén, remegő lábakon állt meg a templom előtt. Mintha a láz hosszú mámora után most kelt volna fel először. A templom tiszta, kavicsos előteréről végignézett a néptelen utcán. Csak a barnuló diófák sorakoztak, árnyas ligetté varázsolva a járdák hosszát.

A szégyen, a fájdalom és a büszke harag dörömbölt benne. Csodálta, hogy ilyen nagy a csend a külvilágban. Utána pörölt ugyan a pap hangja a templom homályából, de ez erőtlen volt és a falakon kívül elveszítette minden jelentőségét. Azért jött a misére, mert remélte, hogy a vasárnap gyűlöletoldó békéjében szót érthet az apjával. A békélés helyett tékozló fiúnak nevezték, holott sok-sok évi munkájának minden gyümölcse apja portáján maradt. Huszonnégy éves volt, teljesértékű férfiember, a gazdaság őrzője, gyarapítója — és még a ruháit is titkon hozta át neki az anyja. A szószékről readörgött hazugság annyira megrendítette, hogy többé nem remélt békességet.

Lábadozó lélekkel indult hazafelé és elérzékenyülten gondolt arra, hogy Klári már javában főzi a vasárnapi ebédet. A néptelen utca csendjéből fölpillantott az égre, ahonnan ugyancsak vigasztaló csend ereszkedett rá. A magasságok tiszta mezőin fehér orgonákhoz hasonlítottak a felhők, s a falu fölött menyasszonyi csokorrá igazodtak össze.

Mielőtt hazaért volna Dani, elhatározta, hogy jövő vasárnap megházasodnak. Pap nélkül, templom nélkül, mert ha hívő volt is, annyit megtanult a prédikációból, hogy nem a templomban lakik és nem a pap szájával szól az isten.

9.

Hamuszínű, ólomszagú délelőttön fogott Pásztor Anti az őszi vetőszántáshoz. A kelleténél nehezebb, tapadóbb volt a föld, lassan húzott a két fiatal tinó. Anti nem nagyon frissítgette őket az ostorral, maga sem kívánt szaporábban lépkedni. Mellét megülte az ősz tompasága, hagyta, hadd maradozzanak el gondolatai. Egyetlen gondja volt, hogy takarosan hasadjon a barázda. Jót tett neki a magány, az ernyedtség, kívánta a közönyt, amely ugyan fékezte benne az életkedvet, az olyannyira megszokott, jóleső nyugtalanságot, de legalább a fájdalom mohóságát is enyhítette.

Éppen újabb barázdának állította neki az ekevas hegyét, amikor látta, hogy Kulcsár Bertalan nagygazda, idős Kustán Dániel cimborája közelít a sáros dűlőúton. A vörhenyes bajuszú, korosabb ember házilag festett, piszkoszöld katonazubbonyt viselt és biciklit tolt, a pocakosok esetlenségével.

— Jó munkát fiam — köszönt szuszogva, aztán bólogatva mustrálta meg a szántást. — Olyan szépen csinálod, mintha egyetemen tanultad volna!

Anti nem állította meg a tinókat, haladtában, kelletlenül beszélt a jövevényhez.

— Jó napot. Pedig ehhez igazán nem kell egyetem.

Ballagott tovább, remélve, hogy hamarosan megszabadul Kulcsártól, akit nem szívelhetett. De a nagygazda ráérősen ledöntötte biciklijét a bakhátra, a legény után tolta pocakját és barátkozón társalgott a dűlőútról.

— A pumpámat keresem. Képzeld, reggel nyúlok érte, mivelhogy puha a hátsó, hát sehol. Tegnap erre jártam, azt hiszem, itt pottyantottam el valahol. Nem találkoztál vele?

— Nem — válaszolta Anti közömbösen.

(Folytatjuk)